

Nr 233

Av herr Larsson i Norderön m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Vägbyggnader å skogar i enskild ägo.

(Lika lydande med motion nr 189 i Första kammaren)

För år 1961 noterades en nettoutflyttning från Jämtlands län av ca 2 200 personer, d. v. s. relativt sett den största nettoutflyttning som detta år förekom i något län. Detta förhållande är inte någon isolerad företeelse. Nettoflyttningen från Jämtlands län har under en följd av år varit mycket betydande. Eftersom de utflyttande vanligen tillhör de yngre årsklasserna i de produktiva åldrarna är den reella effekten av företeelsen allvarligt oroande.

Bakgrunden till utflyttningen är Jämtlands läns ensidiga näringsstruktur. Alla försök att differentiera länets näringsliv bör därför uppmuntras och stödjas.

Näringslivet i Jämtlands län bäres i huvudsak upp av jord- och skogsbruk samt en under senare år allt betydelsefullare turistnäring. Inom dessa näringar har länet betydande och hoppningivande utvecklingsmöjligheter, som bör tillvaratagas. Förutsättningarna att förbättra skogsbrukets förhållanden har tagits upp till behandling av 1960 års skogskommitté för Jämtlands län, vars betänkande nu föreligger (SOU 1962:1).

Vi förutsätter att förslag beträffande åtgärder till främjande av skogsnäringen i länet med utgångspunkt från ifrågavarande utredning kommer att föreläggas riksdagen. Det förefaller dessutom i hög grad sannolikt att utredningens arbete skall vara av väsentligt värde för institutioner på skogsbrukets område, bolag, organisationer och enskilda i det fortsatta arbetet för skogsbrukets förkovran. Beträffande önskvärdheten av samhällliga åtgärder vill vi speciellt peka på åtgärder för underlättande av rekrytering av skogsarbetskraft och denna arbetskrafts yrkesutbildning. Åtgärder är dessutom angelägna för skogsbrukets och skogsindustriens kapitalförsörjning samt för en intensifierad forskning beträffande den speciella problematiken för ett skogsbruk av den karaktär som återfinnes i Jämtlands län, där den produktiva skogsmarkens ovanliga höjdläge i hög grad sätter sin prägel på produktionsförhållandena. Det är emellertid icke vår mening att här föregripa de åtgärder som inom den närmaste framtiden kan förväntas såsom ett resultat av utredningens arbete.

1960 års skogskommitté för Jämtlands län behandlade även transportfrå-

gorna och riktade därvid i synnerhet blickarna på skogsvägnätets betydelse. Frågan om skogsvägnätets utbyggnad kan betraktas som en nyckelfråga för skogsnäringens utveckling i detta län, där avsättningsförhållandena i stora regioner är särskilt besvärliga. Beträffande avsättningsförhållandena framhåller kommittén i sina sammanfattande förslag: »På längre sikt torde man kunna räkna med att avsättning kan beredas för hela förrådet (virkesförrådet i Jämtlands län) i den mån det kan göras åtkomligt. Detta är en prisfråga, men det är också en fråga om att förbättra åtkomligheten, i första hand genom att bygga ut skogsbilvägarna.» Kommittén framhåller även, »att den anser ett förbättrande av transportförhållandena vara en grundläggande förutsättning för att kunna fullt utnyttja skogarnas nuvarande avkastningsförmåga, inbegripet den ökning av avverkningarna, som enligt skogsforskningsinstitutets beräkningar kan uttagas. Vad särskilt beträffar denna ökning av avkastningen, som övervägande kommer att bestå av lövved och klenbarrved, är dess beroende av ett förbättrande av förutsättningarna för billig landtransport uppenbar».

Av anslaget till vägbyggnader å skogar i enskild ägo under nionde huvudtiteln har för bidrag till vägar i Jämtlands län årligen anvisats 1 100 000 kronor. Detta innebär en utbyggnadstakt med ca 8 mil per år. Behovet av stamvägnät beräknas till ytterligare minst 210 mil. Med nuvarande byggnadstakt skulle det alltså ta 26 år att uppnå den målsättningen. 1960 års skogskommitté understryker för sin del betydelsen av »att nuvarande utbyggnadstakt påskyndas, så att riktpunkten för det fortsatta arbetet blir ett genomförande av den framlagda planen (210 mil ytterligare) under loppet av en tioårsperiod samt att det allmännas bidrag anpassas därefter».

Vederbörande departementschef framhåller i anslutning till behandlingen av ifrågavarande anslagspost i årets statsverksproposition, att bidragsutbetalningarna under senare år legat avsevärt under de anvisade beloppen. Som en följd därav har den totala reservationen successivt stigit. Detta torde förklaras av att planeringsarbetet när det gäller nya vägar släpar efter på sina håll. Härtill bör dock anmärkas att reservationsanslaget redan är disponerat. I Jämtlands län finns en balans av planerade och kostnadsberäknade skogsbilvägsföretag om tillsammans ca 25 mil. Detta innebär att planeringsreserven i Jämtlands län f. n. är ca tre gånger så stor som den med nuvarande bidrag möjliga årliga utbyggnaden.

Med tanke på önskvärdheten av att mot bakgrunden av befolkningsutvecklingen i länet så långt möjligt utnyttja inom länet förefintliga sysselsättningsmöjligheter är detta här skisserade förhållande givetvis klart otillfredsställande. Det synes befogat med en ändrad kvottilldelning beträffande medlen till bidrag till vägbyggnader å skogar i enskild ägo. Med hänsyn till de aktuella förhållandena beträffande förefintlig planeringsreserv liksom angelägenheten av en snabb upprustning av det jämtländska skogsbruket anser vi oss icke i denna fråga kunna avvakta de förslag som vederbörande de-

partementschef kan komma att ställa på grundval av 1960 års skogskommittés betänkande. Vi anser oss icke heller kunna invänta en inom skogsstyrelsen verkställd ändrad kvottilldelning inom den befintliga anslagsramen. En sådan ändrad kvottilldelning på grundval av den förefintliga planeringsreserven får dock anses i hög grad befogad.

Under hänvisning till det ovan anförda hemställas,

att riksdagen till vägbyggnader å skogar i enskild ägo för budgetåret 1962/63 måtte anvisa ett reservationsanslag av 11 500 000 kr., varav 2,2 milj. kr. må disponeras för bidrag till vägbyggnadsföretag i Jämtlands län i enlighet med vad i motionen anförts, samt

att ifrågavarande anslag avräknas mot automobilskatte-medlen.

Stockholm den 24 januari 1962

Erik Larsson

i Norderön

Elias Jönsson
i Ingemarsgården

Helge Lindström

Birger Nilsson
